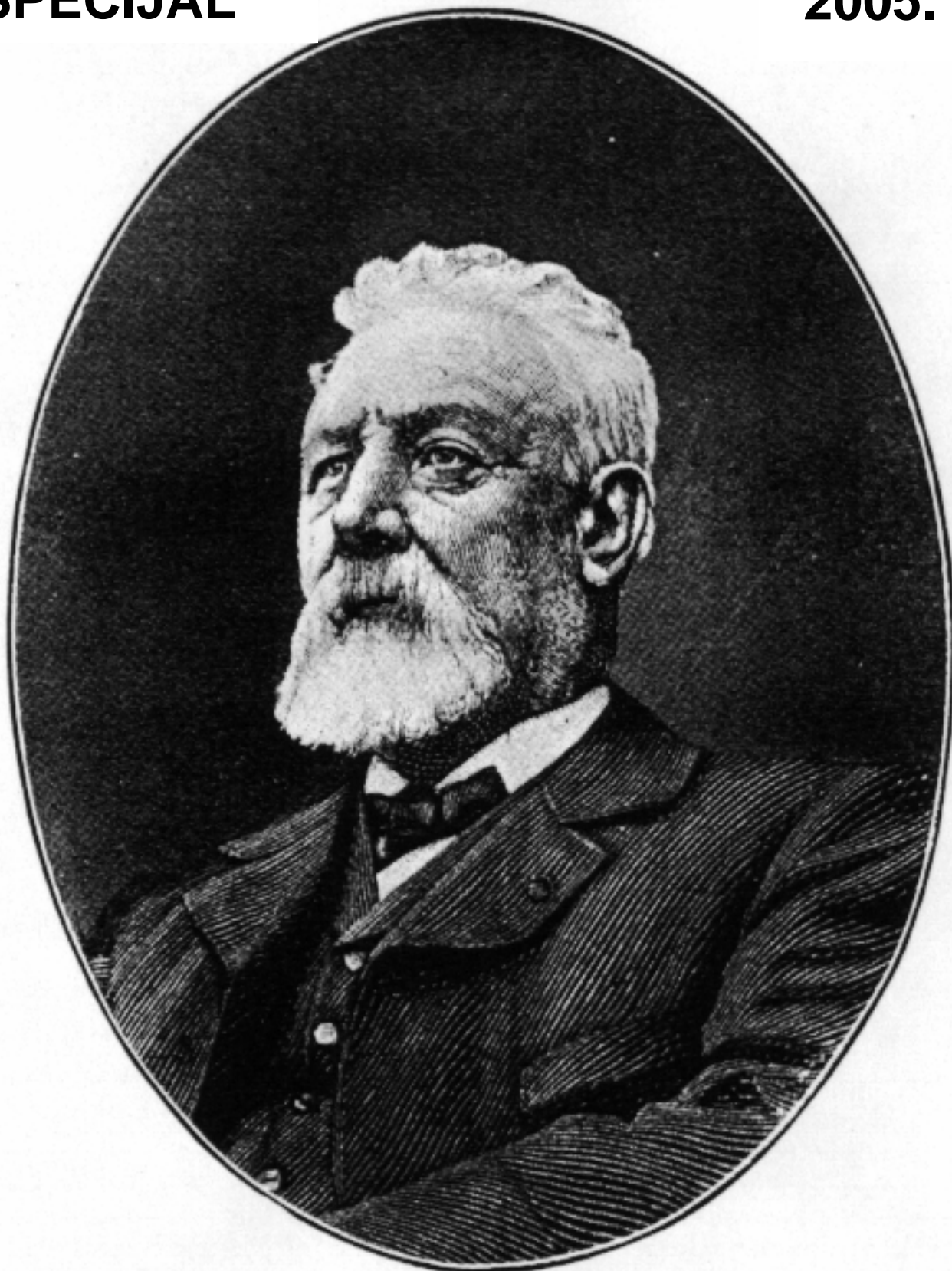

PROSEK

79

SPECIJAL

2005.

JULES VERNE 1905. - 2005.

UVODNIK

Štovani štioče, pred Tobom je "Parsek" specijal iz ožujka 2005., posvećen Julesu Verneu. Moram priznati, nerado se odlučujem na tematske brojeve. Naime, oni su uvijek pomalo dvosjeklim mačem: za očekivati je kako će oduševiti malo ljudi, većini su ravnodušni, dok se nađe dosta i onih kojima su tematski brojevi jednostavno dosadni. I često nisu u krivu.

No, kakav bi to bio SF fanzin koji bi propustio obilježiti sto godina od smrti čovjeka koji je praktički utemeljio znanstvenu fantastiku?!

Znam, znam, tu su i Mary Shelley, i Edgar Allan Poe, i Herbert George Wells... Svi oni su utemeljili modernu znanstvenu fantastiku, znam! Da, uspjeh uvijek ima puno roditelja, neuspjeh je siročče.

Krenimo, dakle, redom. Minijatura Milene Benini nekako se općenito uklapa u ovaj broj, dok se u priči Viktora Prše susreću dva veleuma: Tesla i Verne! Nadalje, Živko Prodanović obogatio je ovaj broj blokom kratkih faktografskih napisa o Julesu Verneu u Hrvata, dopunjujući ili ispravljajući uvriježene teze, onako kako Prodanović to već zna.

No, osim tematskog dijela, ovaj broj i dalje donosi uobičajene serijske priloge u magazinskom dijelu: ponajprije pretpovijest hrvatskog SF fandoma prema sjećanjima

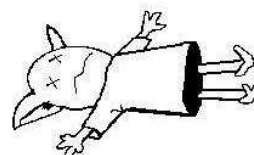
fandomskog nestora Krste A. Mažuranića, kao i drugi dio prinosa za bibliografiju hrvatskog SF-a autora Živka Prodanovića, prinosa koji izvrsno pokrivaju razdoblje do 1945. godine.

Na ovome mjestu vrijedi zastati i malo razmišljati na temu bibliografije hrvatskog SF-a. Naime, na Istrakonu prije nepunih dva tjedna u dva navrata sam na dugačko razgovarao s Davorom Šišovićem iz pazinskog kluba Albus, odnosno Jules Verne kluba (dok ovo pišem, Davor je na svjetskom kongresu posvećenom Verneu što se održava u Francuskoj) na temu sačinjavanja sveobuhvatne bibliografije hrvatskog SF-a. No, o tome - kao i o samome Istrakonu - više u idućem, redovitom broju!

Na posljetku, osobite zahvale za ovaj broj idu upravo Davoru Šišoviću na potpori u konceptualizaciji ovog broja, kao izričitom dopuštenju za korištenje *on-line* baze podataka o Julesu Verneu naći na adresi: <http://www.ice.hr/davors/jvclub.htm>

"Parsek" na webu:
<http://parsek.sfera.hr/>
 Kontakt:
parsek@sfera.hr

B.Švel

Milena Benini jedna je od onih dama hrvatskog SF-a (odnosno spekulativne fikcije, kako bi to Milena rekla) koju ne treba posebno predstavljati. Autorica niza djela objavljenih na hrvatskom i engleskom jeziku, prevoditeljica i - povrh svega - urednica "Future". Ovih dana, osim znanstvene fantastike, uveseljava je i mala Ema, pa stoga čestitamo najpoznatijem bračnom paru hrvatskog SF-a, Mileni i suprugu Marku Fančoviću, na prinovi!

DAN KAD JE UMRO POŠTOVANI GOSPODIN

Piše: Milena Benini

Dan kad je umro poštovani gospodin bio je, po svemu drugome, posve običan dan: zvijezde su se meškoljile po džepovima kao zrnca pijeska, gospodin Leibowitz zaboravio je kupiti salamu, desna ruka tame nije znala što radi lijeva, Phileas Fogg bio je negdje na putu, Algernon je pojeo dva plutena podmetača za čaše, a Benni i Corwin sjedili su za svojim omiljenim stolom i pili.

"Jesi čuo da je umro poštovani gospodin?" upitao je Benni.

Corwin slegne ramenima. "Bilo mu je i vrijeme. Kladam se da je pola mladaca već ionako mislilo da je mrtav."

"Nije", reče jedan glas, a na njihov stol spusti se aktovka. Bio je to Jonathan Hoag. "Stari je održavao dobar kontakt s klincima. Svi su oni takvi."

"Imaš vremena za cugu?" upita ga Benni.

Jonathan Hoag odmahne glavom. "Žurim. Znate kako je moja profesija neugodna. Samo sam vas htio pozdraviti."

Benni i Corwin mu klimnuše s osmijehom – nije čovjek kriv – a Jonathan Hoag nestane. Benni mahne konobaru za još jednu rundu.

"Hja", reče, "bar Doktor više neće biti usamljen."

Corwin baci pogled prema Doktorovu stolu. Kao i obično, tamo je bila gužva, uglavnom starih bradonja, pilo se i raspravljalo na sav glas. Samo je Benni mogao takvu atmosferu protumačiti kao usamljenost.

"Nisi opet zaboravio popiti svoje tablete, Benni?" upita Corwin. Pogledao je prema kutku prostorije, gdje je bosonog čovjek raščupane sijede kose s očajnim izrazom lica bacakao kockice po stolu. "On zbilja jest usamljen. Ali Doktor..."

Benni odmahne glavom. "Ljudi mogu biti usamljeni i kad su u gomili. Ne znaš ti kako je to."

Dobili su svoja pića, a Doktorov stol naručio je kadu zelenog želea.

"I u *takvoj* gomili?" reče Corwin sumnjičavo.

I baš u tom trenutku, otvorila su se vrata a u njima je zastao poštovani gospodin. Osim Bennija i Corwina, činilo se da ga je primijetio još samo jedan od gostiju za šankom. On je smjesta zatvorio svoj laptop, pokupio ga pod jednu ruku, drugom prebacio ručnik preko ramena, i žurno prišao vratima.

"Ovaj", rekao je, "ja... ovo je velika... mislim... ja sam..."

Poštovani gospodin mu se nasmiješio, dobroćudno kao i uvijek. "Vidim", rekao je, "i znam tko ste. I ja sam počašćen."

Pružio mu je ruku. Laptop je skliznuo čovjeku ispod miške. Tresak je privukao pažnju društva za Doktorovim stolom i kada sa želeom prestala je biti zanimljiva.

Nastao je trenutak potpune tišine, zaglušan u svojoj naglosti.

Dobri Doktor polako je ustao.

"Ti", rekao je, vrlo tiho.

Jedva vidljive obrve poštovanog gospodina podigle su se u iznenađenju. "Ti?"

Prišao je stolu u tri pareom ograničena koraka i ispružio obje ruke.

"Silno mi je drago što te vidim", rekoše obojica u isti glas. Doktor se nasmije.

"Većinu društva poznaš", reče.

Poštovani gospodin klimne i zaokruži pogledom po stolu, a zatim i po cijeloj prostoriji. Ugledao je Bennija i Corwina i namrštio se. "I... ti?"

Corwin slegne ramenima u karakterističnom pokretu i ustane. "Ja sam."
"Ali..."

"Da, ja sam cijelo vrijeme bio Corwin. Nekoliko nas je... više takvo nego..."

Poštovani gospodin se nasmiješi. "Pa, nema veze. Da spojimo stolove? Zanima me da čujem toliko toga. A ovaj gospodin je...?"

"Benni Cemoli", reče Benni.

"Aaah", reče poštovani gospodin. "Sad mi je mnogo toga jasnije."

Dok su društva spajala stolove, pogled mu je pao na čupavog čovjeka s kockicama.

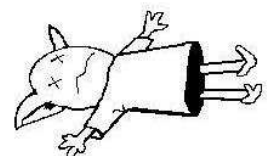
"*I on?*"

Doktor slegne ramenima. "Patološki je stidljiv, ništa ne znamo. Pretpostavljamo da ima veze sa spoznajom, ali nismo sigurni."

Ali poštovani gospodin već je prilazio čovjeku s kockicama. Nakon par izmijenjenih rečenica, i njegov je stol privučen ostalima, tako da je sad prostorija izgledala kao Valhalla. Algernon je oduševljeno jurio s jednog kraja velikog stola na drugi i jeo cvijeće iz vaza.

Dok se naručivala runda za sve, Benni se nagnuo Corwinu.

"Znaš što?" rekao je. "Da nema poštovanog gospodina, trebalo bi ga izmisliti."

SMRTONOSNA ZRAKA SVJETLA

Piše: Viktor Prša

Radni kabinet bio je prepun zemljovida, atlasa i drugih knjiga, ili jednostavno papira složenih u koliko-toliko uredne hrpe. Starac sijede kose i brade s veseljem ustane od masivnog radnog stola na kojemu se sjajio ogromni globus i došepa prema čovjeku na vratima: "Uđite, dragi Miklos, uđite!" Gost lagano nakloni svoju visoku figuru: "Moje poštovanje. Zbilja mi je drago što se napokon susrećemo." Njegov francuski bio je spor i korektan, neodređenog naglaska, koji je mogao, recimo, biti ruski.

"Sjednite, dragi Miklos, sjednite", nutkao ga je domaćin: "Jeste li raspoloženi štogod popiti?" Gost sa zahvalnošću smjesti svoje koščato tijelo u ugodno izlizani naslonjač, odloži omanju putnu torbu i prekriži ruke. Bio je doista upečatljiv: preko šest stopa visok, blijedog lica oštih crta, crne kose i tankih brkova te žarkih crnih očiju. Premda mu je moglo biti blizu četrdeset, djelovao je mladoliko, s jedva kojom sjedinom u kosi. Nosio je popodneвно tamno odijelo, možda za nijansu elegantnije no što je moda za gospodu nalagala to proljeće u Parizu 1898. godine.

Domaćin odšepa do vrata i zazovne suprugu: "Honorine, reci djevojci neka nam pripremi čaj. Jaki engleski čaj, molim te!" S umornim smiješkom domaćin sjedne u naslonjač nasuprot gostu: "Dakle, prijatelju? No, moram vam prvo reći kako se oduvijek divim srčanosti i slobodarskom duhu mađarskog naroda. Jedan od mojih romana posvećen je vašim revolucionarima!"

Posjetitelj rastegne svoje tanke usne u osmijeh: "Uistinu. Pročitao sam ga s veseljem, iako u njemu jedva ima znanosti. Ne kao u ostalim vašim romanima. No, ja nisam Mađar, već Srbin... Iz Hrvatske." Sa sramežljivim smiješkom doda: "Moje ime je uistinu Nikola."

Pisac podigne obrve sa zanimanjem: "Nastavite, dragi Nicholas. Molim vas, nastavite!"

"Kao što rekoh. Ja sam Srbin, ali je Hrvatska moja domovina. Prekrasna zemlja."

"No, Hrvatska je u Mađarskoj. Ili ne?", čudio se domaćin. Svojedobno je pažljivo proučio zemljovide tog dijela Europe, još dok je jednog od svojih junaka slao kroz jamu kraj Pisina podzemnom rijekom do austrijskog primorja.

"Može se i tako reći, premda nisu svi sretni s time. No, molim vas, ovdje sam zbog znanosti."

"Ah, politika i znanost. Znanost i politika! Eto! Uvijek se nekako isprepletu."

Gost se nagne naprijed, kao da je slabo čuo zadnjih par riječi.

"Povežu se. Htio sam reći da se uvijek povežu", pojasni pisac.

"Ah", reče posjetitelj: "Zapravo sam vas zato i molio...", privuče svoju torbu na krilo i počne iz nje vaditi listove papira sa zamršenim crtežima. "Moj novi izum. Želio bih vam pričati o njemu!"

Pisac se primakne bliže svojem gostu: "Molim vas, jako me zanima..." U to se na vratima sobe pojavi mlada služavka s pladnjem prepunim posudica kojima je dominirao bogato ukrašeni orijentalni čajnik. Postavi ga na stolić između gospode u naslonjačima, nakloni se i bez riječi nestane kako je i došla. Domaćinu nije promaklo kako je posjetitelj s odobravanjem pratio pogledom djevojčice dok je tiho klizila kroz sobu.

Pisac se nagne naprijed i stade rastakati gusto mirišljivo piće. Gost žurno rasplete svoje duge udove i također se nagne stoliću: "Molim vas, dopustite mi pomoći!" "Nikako, dragi Nicholas. Ne dopuštam. No, pričajte!"

Izumitelj raširi papire kraj pladnja: "Vidite. Ovo su nacrti. Opći prikaz. A ovo su slike kako djeluje. Struja ulazi ovdje. Ovo su zrcala, okrenuta jedna drugome..."

Dakle, ukoliko uvedemo struju na žarnu nit između dva paralelna zrcala, svjetlo se odbija bezbroj puta..." Uperio je dugi drhtavi prst na jednu od ploha koje su na slici predstavljale zrcala: "Prije ili kasnije, svjetlo, umnoženo više tisuća puta, probija zrcalo i izlazi van. Kao gusta zraka!" Pisac je sa pratio izlaganje i kimao glavom: "Da, shvaćam. No, svrha tome svemu jest...", upitno pogleda znanstvenika. Sa zažarenim očima, Srbin odvrat: "Uvjeren sam kako sam otkrio najstrašnije oružje do sada. Smrtonosnu zraku svjetla!"

Iz šalice se dizahu oblačići pare. Nelagodna tišina obavijala je dvojicu muškaraca. Pisac je lagano češkao nabrano čelo: "Ne shvaćam, dragi moj, ne... Kako bi se takvo oružje koristilo?"

Znanstvenik uzdahne, i u tipičnoj istočnjačkoj gesti sklopi vrhove prstiju: "Siguran sam kako bi takva zraka imala ujedno i visoku temperaturu. Dio energije uvijek se troši na nešto što nismo namjeravali. Ako želite toplinu, nehotice dobijete svjetlo. Ako proizvodite svjetlo, dio će propasti kao toplina. Ali u ovakvoj napravi, toplinu zapravo i želite." Domaćin je masirao koljeno: "Slijedim vas..."

"Mislim, štoviše da bi takva zraka s lakoćom rezala oklope najjačih ratnih brodova. Nema te Kruppove ploče koju ne bi izrezala. Isto i kupole kopnenih utvrda. A ako bi zraka bila manje snage, mogla bi osljepljivati ljude. Tisuće i tisuće slijepaca bezglavo bi tumarali bojištima, dok ih

konjanici ne sasijeku sabljama ili topnici ne potuku izbliza...", dovrši uzbuđeno.

Pisac se zavalio u naslonjač: "Ali kako bi bili sigurni - ti vojnici koji bi ispuštali zraku - kako bi bili sigurni da zraka ne pođe u krivom smjeru? Natrag, umjesto naprijed?"

"To se može riješiti, ako su zrcala... Nejednaka! Ako je jedno, recimo, od slitine srebra, a drugo sačinjeno na temelju žive. Živa bi isparavala, i u jednom trenutku zraka bi se probila!"

"Vidim. No, vjerojatno je već u početku potrebno puno svjetla, zar ne?", analizirao je pisac. Znanstvenik klimne. "Vidite, Nicholas", nastavi domaćin, "žarna nit od ugljena bi i sama sagorjela prije no što proizvede dosta svjetla! Eto!"

"Imate pravo. Možda. No, žarna nit od kovine je stvar koju danas mnogi pokušavaju napraviti. U Njemačkoj, ali i u Austriji i drugdje. Pitanje je dana kad će se pojaviti takva nit."

Zamišljeno su pošutjeli par časaka. Na posljetku, sijedi domaćin prekine tišinu: "No, što *ja* mogu učiniti?"

Izumiteljeve oči zasjale su novim sjajem: "Želim da napišete knjigu, roman, u kojem bi upozorili svijet na opasnost. Jednu knjigu koja bi... Upozorila! Koja bi... Otvorila svijest."

Ponovno pošutješe. Pisac je utonuo u naslonjaču, prebirući po svojim mislima. Oklopnjače rasporene poput riba na tržnici, utvrde otvorene poput kutija za šešire.

Tisuće i tisuće slijepaca... Ovaj put muk prekine izumitelj: "Gospodine Verne, generacije znanstvenika, izumitelja, inženjera odrastaju na vašim djelima! Vi možete ukazati..." Pisac se uspravi, prekinuvši gosta: "Gospodine Tesla, ja sam vaš čovjek. Napisat ću knjigu!"

Gotovo dva sata kasnije, rastajali su se u srdačnom ozračju, ispričovijedavši se o svojim radovima, planovima i o budućem romanu. Izumitelj se opraštao, slažući nacрте natrag u svoju torbu: "Ovaj papirić. Tu je moja adresa u Berlinu... Brzobjavite mi u hotel kako ide. Svakako ću vas posjetiti kad završim turneju predavanja, vraćam se u Ameriku preko Le Havrea."

Pisac objema rukama stisne znanstvenikovu desnicu: "Recite mi, dragi prijatelju, zar se ne plašite da bi još tkogod mogao doći na iste zamisli o toj vašoj zruci?"

"Uistinu, živim s time. Mnogi znanstvenici neovisno jedan od drugoga dođu do sličnih rezultata. Recimo, Marconijev rad preklapa se s mojim. No, to je nešto što moram prihvatiti. Bilo kako bilo, nacрте ću uništiti nakon što knjiga bude objavljena."

* * *

Niti tjedan nakon susreta pisac je imao u glavi čvrstu skicu romana. Dojmovi koje je ostavio neobični gost bili su zbilja jaki. Od njegova iskričavog pogleda, do

uznemirujućeg novog oružja, pisac je osjećao vrenje poriva za novom knjigom. Prekinuo je pisanje romana na kojemu je radio prije no što ga je pohodio izumitelj, i sav se posvetio novom pothvatu.

Razrada radnje išla je glatko.

Despotska industrijska država imala je tajno mjesto gdje je skupljala znanstvenike - štoviše, otimala ih je, poput pruskog kralja koji je otmicama skupljao svoje grenadire! - a na tajnom mjestu morali su svoj tehnički genij zaprezati u izmišljanje novih ratnih strahota. Na posljertku, mladi oteti Poljak našao je načina da atome svjetla umnoži uvođenjem struje u živu. Pakleni izum dobro radi na pokusima gdje pobiju nekoliko osuđenika na smrt. Despocija na to pokrene rat protiv svojeg malog miroljubivog susjeda čija vojska nalikuje na lovačko društvo. Izbije bitka, gdje vojska despocije izvede svoje svjetlosne živine topove. Mala miroljubiva vojska bude oslijepljena, a zatim je sasijeku despotovi ulani i husari. Preživi pokoji poludjeli slijepac, čijoj priči nitko ne vjeruje. Pokorenoj maloj državi priskoči u pomoć velika moderna zemlja koja, međutim, ne zna za tajnu smrtonosnu zraku kojom despocija krči svoj put prema sljedećim granicama. Za to vrijeme mladi Poljak uspije vratolomno pobjeći i smišlja uništiti tvornicu svjetlosnih topova. Despocija je blokirana sa svih strana te se istodobno zbiju bitke i na moru i na kopnu. U kopnenoj bitci novi i veći svjetlosni topovi prvo naprave

pokolj među vojnicima, no zatim svjetlosni topnici padnu mrtvi, otrovani živinim isparenjima koja su izlazila iz topova zajedno sa zrakama svjetla. Na moru brze despotske torpiljarke potapaju od šale oklopnjače koje blokiraju obalu, no njihove posade također pomru od para žive. Tu se negdje mladi Poljak probio zračnim brodom natrag do tvornice svjetlosnih topova te se sruši na nju, dok brod gori upaljen zrakom svjetla. Ogromna eksplozija uništi tvornicu, a strahoviti bljesak oslijepi polovinu podanika despotske države. Despocija se raspadne i zavlada grobni mir. Tisuće i tisuće slijepaca hoda bezglavo naokolo... Eto! Još radni naslov: *Smrtonosna zraka svjetla!* Sad je mogao poslati gospodinu Tesli mali brzoglav...

* * *

Izumitelj nije vjerovao kako bi sedamdesetogodišnji pisac mogao pasti u takvu jarost. Stajao je u istom kabinetu, nepunih mjesec dana nakon prvog posjeta, oborene glave napola smrknuto, a napola začuđeno gledajući starčevu mahnitost.

"On izmišlja, shvaćate, izmišlja! IZMIŠLJA!", mahao je malom knjigom što mu je donio znanstvenik. "Kakve gluposti! IZMIŠLJOTINE! Takvih stvari nema i ne može biti!", jedio se. Okrene se gostu: "Vidite, Nicholas, *moji* romani utemeljeni su uvijek na onome što jest i što može biti. Ali on *izmišlja!*"

"Žao mi je, gospodine Verne. Zbilja mi je žao..."

"Vama je žao! Oh, moj Bože, ujedinili smo se u plemenitom cilju, a pretekne nas nekakav... Nekakav pisac dosjetki! Mogao je pisati i o krvopijama, i o živućim mrtvacima, i što ja znam o čemu...", pjenio se domaćin i dalje. "Ali ne! Ne! NE! On smisli Marsovce, vidite, Marsovce... Nekakav crni dim! I te zrake koje opisuje... Nisu dobre ni za brod potopiti! Ali svejedno, pretekao nas je! Prokleti Englez."

Izumitelj iz svoje torbe izvadi neku listinu: "Gospodine Verne, molim vas... Ovdje je mala naknada. Za izgubljeno vrijeme", pružao mu je ček. Pisac u par nejednakih koraka, zanemarujući svoju bolnu nogu, gotovo doskoči do izumitelja i otrgne mu papir iz ruke. Napravi gestu kao da će ga razderati, no zatim mu ga slomljeno vrati. "Zaboravite, dragi Nicholas. Odbijam novac. A rad ne će propasti. Likove i prizore uvijek mogu upotrijebiti za štogod drugo...", prebiraio je po listovima svojeg rukopisa koji nikada ne će biti objavljen.

"Srećom ili na žalost, ne mogu to reći za svoje nacрте. Uništio sam ih još u vlaku dovdje..."

Pisac je stavio ruke na znanstvenikova ramena: "Ne trebate se žalostiti. Ne, dragi moj. Mislim da je i Englez postigao ono što bismo i mi."

"Ako je tako... Drago mi je što tako mislite. No, ispričajte me. Čeka me vlak do Le Havrea."

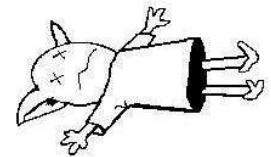
"Svakako. No, ostajemo pisati jedan drugome... Knjigu mi ostavljate?"

Znanstvenik klimnu glavom. Rukovaše se.

"Sretno, dragi Nicholas!", reče pisac uz čvrsti stisak ruke.

"Do viđenja, gospodine Verne!", uz tanki smiješak uzvрати znanstvenik.

Kad je znanstvenik napustio kabinet i stan, Pisac umorno sjedne u naslonjač i uzme knjigu što mu je izumitelj ostavio. Knjigu koja ga je bila razbješnjela. Još nerazrezani primjerak *Rata svjetova* Herberta Georgea Wellsa.

Jules Verne

Sve što jedan čovjek može zamisliti, drugi ljudi mogu ostvariti.

Jules Verne 1905. – 2005.

JULES VERNE U ČASOPISU "VIJENAC" U RAZDOBLJU OD 1874. DO 1880. GODINE

Piše: Živko Prodanović

Prema bibliografiji hrvatskih izdanja djela Julesa Vernea autora Davora Šišovića, jednom hvalevrijednom bibliografskom pregnuću, koju mogemo pronaći na <http://www.ice.hr/davors/crobil.htm>, proizlazi da su izdavači prvih djela Julesa Vernea u nas - *Od zemlje do mjeseca ravan put za 97 sati i 20 minuta*, *Oko mjeseca i Put oko zemlje za osamdeset dana* - nepoznati. No, uvidom u neke tekstove objavljene u časopisu "Vijenac" u vrijeme pojave tih romana možemo pronaći odgovor na tu nepoznanicu, a mogu se pronaći i još poneke zanimljivosti vezane uz pojavu prvih Verneovih djela u zagrebačkim i hrvatskim knjižarama.

12. prosinca 1874. godine na stranici 800. u časopisu "Vijenac" objavljena je vijest da je Književni odbor Matice hrvatske, između ostalih, donio odluku da se u godini 1876. tiska *Antologija hrvatskog pjesništva* i prijevod jednog djela Julesa Vernea. Kasnije ćemo vidjeti da je ta odluka realizirana i prije te godine«

U izvještaju o radu Matice hrvatske u "Vijencu" broj 17 od 24. travnja 1875. godine, na stranicama 279 i 280, govori se o zaključcima Matičinog književnog odbora koji je održao sjednicu 18. travnja te godine i piše da će se odmah dati u tisak Šenoina *Antologija pjesništva hrvatskog i srbskog*, a zatim prijevodi romana Julesa Vernea.

U broju 43 od 23. listopada 1875. godine na stranici 700. uredništvo "Vijenca" uvjerava članove Matice hrvatske da će biti zadovoljne Matičinom književnom djelatnošću. To se potvrđuje činjenicom da je već u tisku II. dio Verneova *Put oko mjeseca* i Šenoina *Antologija*.

Vijest uredništva "Vijenca" o Glavnoj skupštini Matice hrvatske objavljena je u broju 12 od 18. ožujka 1876. godine na 198. stranici. U toj vijesti najavljuje se i jedno Verneovo djelo. Ne kaže se koje.

Nepotpisani tekst Nove knjige na 844. stranici u "Vijencu" br. 51 od 16. prosinca 1876. godine među ostalim novim knjigama spominje i roman Julesa Vernea

Put oko zemlje za 80 dana u izdanju Matice hrvatske i prijevodu Tome Maretića. Dani su podaci o knjizi i pohvaljena je kvaliteta Maretićevog prijevoda.

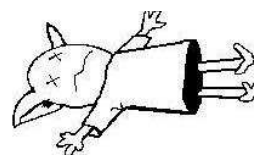
Tekst o Julesu Verneu, također nepotpisan, objavljen na 264. stranici u broju 16 od 20. travnja 1878. godine, donosi nadasve zanimljiv podatak da Matica hrvatska nije prihvatila ponudu nakladnika Hetzel et Co. da istodobno s originalom objavi i hrvatski prijevod Verneova romana *Pukovnik* od 15 godina.

Posljednji članak u "Vijencu" u ovom razdoblju koji spominje Julesa Vernea tiskan je na 504. stranici u broju 31 od 31. srpnja 1880. godine. Riječ je o prikazu knjige *Cvietnjak - zabavnik za hrvatsku mladež*, Između ostalog u tom prikazu kaže se da uz naše priče nije potrebno toliko stranih djela, a kada se već prevodi da bi bilo bolje da se uzima iz Verneovog "Journal pour les enfants".

Dakle, prema tekstovima objavljenim u časopisu "Vijenac" vrlo točno se može potvrditi da su romani *Od zemlje do mjeseca* ravan put za 97 sati i 20 minuta, *Oko mjeseca* i *Put oko zemlje za osamdeset dana*, objavljeni u Zagrebu 1875. i 1876. godine, izašli u nakladi Matice hrvatske.

Za pisanje ovog djela članka korišteni su podaci iz rada Želimira Šimičića *Croatica u časopisu "Vijenac" za Šenoina uredništva* koji je objavljen u zborniku "Croatica bibliografije", godište III. svezak 7/8, u izdanju Sveučilišne naklade Liber, Zagreb 1977•

Valja još spomenuti da je u časopisu "Vijenac" 1877. godine tiskana Verneova pripovijest *Drama pod oblaci*. Izašla je u broju 18, str. 284-288 i broju 19, str. 303-304 i 306-307. Pripovijest je preveo Ladislav Mrazović.

MATHIAS SANDORF U HRVATSKOJ PRIJE 118 GODINA!

Piše: Živko Prodanović

Informacija o romanu Julesa Vernea "Mathias Sandorf" kojeg su 2001. godine tiskali Spot iz Zagreba i Jules Verne Klub iz

Pazina, a koja je objavljena na posljednjoj stranici šestog broja "Biltena", glasila udruge Jules Verne Klub, donijela je jedan

bibliografski izazov. Naime, u informaciji se tvrdi da je dosad jedino hrvatsko izdanje tog romana, inače istaknutog djela iz opusa velikog francuskog pisca znanstveno-fantastičnih i avanturističkih romana, tiskano tek 1988. godine. Nakladnik je bio Grafički zavod Hrvatske iz Zagreba, a roman je tiskan u ediciji "Omladinska biblioteka". I Aldo Pokrajac, autor članka *Jules Verne Klub predstavio u Rovinju*, također tiskanom u broju 6 "Biltena", kaže da je roman *Mathias Sandorf* "zbog kasnog izdanja, pred 20. godina, u nas slabo poznat".

No, razlistavanje bibliografske građe o Julesu Verneu, koja zaista zahtjeva još mnoga istraživanja, donosi nam nova saznanja. Hrvatska čitalačka javnost mogla je po prvi put čitati *Mathiasa Sandorfa* već davne 1887. godine, dakle samo dvije godine nakon njegovog prvog izdanja na francuskom jeziku.

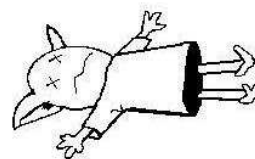
Roman se pojavio u zagrebačkim novinama "Agramer Tagblatt" koje su izlazile na njemačkom jeziku, a bile su tiskane goticom. Prijevod je bio autoriziran (Autorisierte Übersetzung), a sva prava zadržana (Alle Rechte vorbehalten).

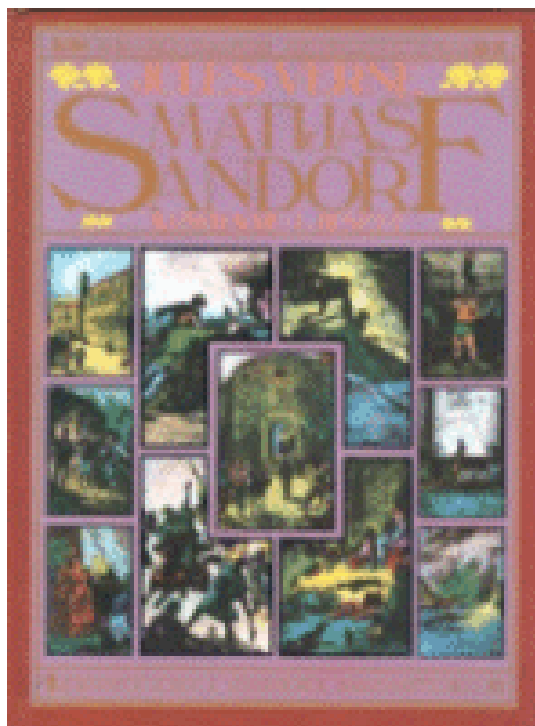
Roman je tiskan u nastavcima od broja 93 do broja 252, ukupno u 147 nastavaka.

Pritom valja imati na umu da su u tadašnjoj kontinentalnoj Hrvatskoj ljudi iz kulturnog, političkog i društvenog života tog vremena u velikoj većini bili trilingvisti, pa su tečno govorili i pisali na hrvatskom, njemačkom i latinskom jeziku, ili su bili bilingvisti, što je u ondašnjim prilikama značilo da su publicistiku i književnost podjednako pratili i na njemačkom i na hrvatskom jeziku. Zato i možemo kazati da je izdanje *Mathiasa Sandorfa* u "Agramer Tagblatt"-u taj roman predstavilo zagrebačkoj i hrvatskoj čitalačkoj publici već prije 115 godina!

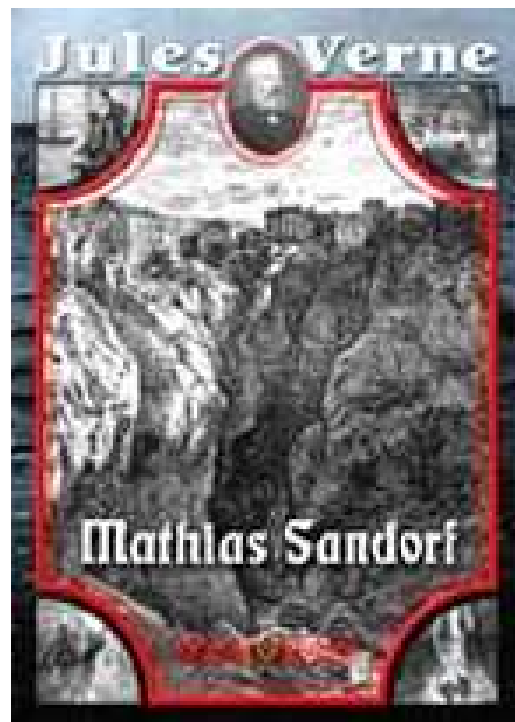
Drugi put roman izlazi na hrvatskom jeziku. Ime je dano u hrvatskoj inačici imena Mathias, pa izlazi pod nazivom *Matija Sandorf*. Izašao je u nastavcima u popodnevnim izdanjima zagrebačkih novina "Obzor" 1908. i 1909. godine. Naime, godine 1908., dakle u XLIX. godištu "Obzora" tiskan je od broja 196 do broja 357, a 1909. u L. godištu od broja 1 do broja 92.

Tako se hrvatska publika upoznala s Mathiasom Sandorfom prije 118 godina na njemačkom, odnosno prije 97 godina na hrvatskom jeziku.

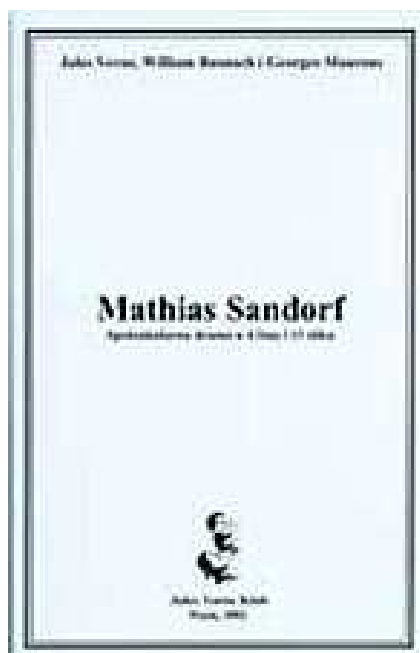

Matijaš Sandorf
 prijevod: Morana Čale Knežević
 Grafički zavod Hrvatske (Omladinska biblioteka)
 Zagreb, 1988.

Mathias Sandorf
 prijevod: Morana Čale
 Spot Zagreb i Jules Verne Klub Pazin,
 Zagreb 2002.

Mathias Sandorf (drama);
 prijevod: Milena Benini
 Jules Verne Klub Pazin, Pazin 2002.

Jules Verne 1905. – 2005.

DJELA JULESA VERNEA NA NJEMAČKOM JEZIKU U HRVATSKIM NOVINAMA U XIX. STOLJEĆU

Piše: Živko Prodanović

Prvi susreti hrvatske šire čitalačke publike s djelima Julesa Vernea počeli su 1875. godine kad je Matica Hrvatska u Zagrebu tiskala roman *Oko zemlje do mjeseca ravan put za 97 sati i 20 minuta*, *Oko mjeseca* i 1876. godine roman *Put oko zemlje za osamdeset dana*, te 1877. godine kada je u zagrebačkom časopisu "Vijenac" u četiri nastavka objavljena pripovijetka *Drama pod oblaci*. Kako je u to vrijeme u Hrvatskoj izlazilo više dnevnih i tjednih novina na njemačkom jeziku, tako je u ovoj ranoj fazi tiskanja Verneovih djela počelo i njihovo objavljivanje u tim publikacijama. Zanimljivo je da su upravo zahvaljujući tim njemačkim izdanjima hrvatski čitatelji neka djela Julesa Vernea upoznali gotovo istovremeno kada i francuski čitatelji ili s vrlo malim zakašnjenjem u odnosu na objavljivanje originala. Tako su romani *Pet stotina milijuna Beguminih* i *Parna kuća* tiskani u Hrvatskoj iste godine kada i u Francuskoj, a roman *Mathias Sandorf* dvije godine kasnije. Posebnu težinu tim podacima daje činjenica da se izdanja nekih djela na hrvatskom jeziku pojavljuju mnogo godina kasnije - *Mathias Sandorf* tiskan je

na hrvatskom jeziku u novinama 21 godinu, a u knjizi tek 101 godinu kasnije, *Pet stotina milijuna Beguminih* 98 godina kasnije, dok *Parna kuća* uopće više nije tiskana nakon svog prvog izlaska na njemačkom jeziku u "Agramer Zeitungu" 1880. godine. No, interpretaciju svih tih podataka ostavljamo za neku drugu priliku, a sada nam valja predstaviti taj bibliografski niz djela Julesa Vernea tiskanih na njemačkom jeziku u hrvatskim novinama u XIX. stoljeću.

1. EIN DRAMA IN DEN LÜFTEN

Zagreb 1877. "Agramer Zeitung". Dnevnik. Godište LII. od br. 170 do 173. (izvorno *Un Voyage en Ballon - Un Drame dans les Airs.*, napisana 1851., objavljena u zbirci kratkih priča u zbirci *priča Le Docteur Ox* 1874.)

2. DIE FÜNFHUNDERT MILLIONEN DER BEGUM

Zagreb 1879. "Agramer Zeitung". Dnevnik. Godište LIV, od br. 235 do 259. Izlazilo neredovito u 53 nastavaka. (*Les Cinq Cents Million de la Béguin*, 1879.)

3. DAS DAMPFHAUS

Zagreb 1880. "Agramer Zeitung".
Dnevnik. Godište XV. od br. 175 do 280.
(*La Maison à Vapeur*, 1880.)

4. MATHIAS SANDORF

Zagreb 1887. "Agramer Tagblatt".
Godište II. od br. 98 do 252. Izlazilo u 147
nastavaka. (*Mathias Sandorf*, 1885.)

5. DIE ELEKTRISCHE FRAU

Vukovar 1888. "Syrmier Post". Organ
für Volkswirtschaft, Landwirtschaft,
Handel, Gevverbe, Gemeinde, Lokal, - u.
gemeinnützige Interessen. Godište X. br. 31.
(neutvrđeno)

6. DER EILZUG DER ZUKUNFT

Zagreb 1889. "Agramer Zeitung". Dnevnik.
Godište LXIV. br. 49. (neutvrđeno)

7. GIL BRALTAR

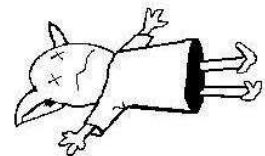
Zagreb 1891. "Agramer Zeitung".
Dnevnik. Godište LXVI. br. 226. (*Gil
Braltar*, 1887.)

8. DER EILZUG DER ZUKUNFT

Osijek 1892. "Die Drau". Organ für
Politik und Volkswirtschaft. Godište XXV.
br. 67. (neutvrđeno)

Ljubiteljima književnog opusa Julesa
Vernea bit će sigurno zanimljiv i podatak da
su u Zemunu, koji je u to vrijeme grad u
Srijemskoj županiji, čije je sjedište u
Vukovaru, a koja s Požeškom i
Virovitičkom županijom tvori Kraljevinu
Slavoniju, sastavni dio Trojedne kraljevine
Dalmacije, Slavonije i Hrvatske, u dva
navrata tiskana Verneova djela također na
njemačkom jeziku. Riječ je o tjednim
novinama "Semliner Wochenblatt" u kojima
je 1891. godine, u XII. godištu, broj 40
tiskan *DER EILZUG DER ZUKUNFT*, a
1892. godine, u XIII. godište, u broju 13,
pripovijetka *GIL BRALTAR*.

(napomena: izvorni naslovi i godine su
urednička oprema)

Jules Verne

Znanost se(..) sastoji od grešaka, no to su korisne greške, jer

malo pomalo dovedu do istine.

KLUBOTVORNA PETORKA (ILI BAKA ČETVRTA)

Piše: Krsto A. Mažuranić

Saki si bedak svoju meru najde, kako je govorila moja stenjevečka baka. Pa stoga nikakvo čudo da sam se u Elki zbližio sa Zdravkom S. pa onda i s Fredijem. (Sad nema veze zašto tim redosljedom.)

Zdravko S. je bio tehničar u Kontroli kvalitete i umjetnička duša. Monotoniju rutinske šljake (potopiš kabel u vodu i priključiš ga na struju, pa čekaš hoće li "izbiti": radiš, a ne radiš ništa. Za poludit'!) ublažavao si je likovnom izložbom (po zidovima labosa povješao si je vlastite crteže u maniri Dimitrija Popovića, samo što je D.P. komparativni lajbek) i kreativnim telefoniranjem. Imao je pik na šefovu tajnicu Sonju u susjednoj kancelariji pa se s njom igrao "tu-tuuu". To se igra ovako: nazoveš, pa kad ti se jave, govoriš u slušalicu "tu-tuuu... tu-tuuu...". A jedanput joj je čak izveo i "Milivoja". "Milivoja" se igra ovako: odmah ujutro kad čuješ da je u susjednoj kancelariji Sonja došla na posao, još je u kaputu, lijepo nazoveš, pa kad ti se Sonja javi, zagalamiš strogim glasom: "Dajte mi Milivoja!" Onda se Sonja čudi i tumači kako tamo "nema nikakvog Milivoja" ali ti si strog, i tvrdoglav. "Nemojte vi meni

mudrovati, odmah mi dajte Milivoja!" Jedva te Sonja nekako urazumi da si nazvao krivi broj. Onda dvadeset minuta poslije nazoveš, pa drugačijim glasom, pristojno, hoćeš Milivoja. "Prosim Vas lijepo, hoćete mi dati Milivoja." Pa si zbunjen, i ispričavaš se, jedva ti Sonja rastumači kako tu nema Milivoja. Pa za dvadeset minuta nazoveš "Je li došao Milivoj." I tako cijeli dan nazivaš, mijenjaš glas, dijalekte i nastup. Sonja hoće iz kože iskočiti.

A onda kad je kraj radnoga vremena pa osluhneš kako se Sonja sprema doma nazoveš zadnji put. Pa se Sonja javi (već je u kaputu), a ti veliš: "Ovdje Milivoj. Jel' me tko danas zvao?" (Odatle ono na hateve, "jel' me tko tražio?")

(Ona je njemu vratila drugom forom, al' to sad nema veze.)

Sve je to bila očajnička obrana od "radne atmosfere" u samoupravljanju.

Na primjer, imali smo total-ludoga direktora. Mislim, zbilja. Kad je tvornica u Americi kupovala stroj za izoliranje kabela (investicija od parsto tisuća \$\$) nije na pregovore poslao Fredija koji je bio kemičar

i stručnjak za izolaciju a engleski govorio bolje od Amerikanaca nego električara Ing. P.R. koji je natučao ruski i bio bezazlena duša. No, jasna stvar, u Hartfordsku u Sovjetskoj Republici Connecticutiji čak i mala djeca govore ruski...

A mene je pak odagnao neka idem u "fabriku kablova" u Svetozarevu - putni troškovi, dnevnice, i sve to... po nekakve papire... JUSove standarde... ("pustite Vi poštu, Krsto, sigurno je sigurno!") pa sam na sam dan Uskrsa iz vlaka-sporovoza razgledavao prirodne ljepote Šumadije... A išao sam, dabogme da sam išao, hajd' reci si šefu da nećeš. A kad sam u vlaku manipulirao pisanicama i mladim lukom (suha hrana za put!) pravoslavci su bečili oči na moja šarena jaja (da, *znam* što sam napisao) i uzdisali si pod bradu, kakve li samo umjetničke kokoši-nesilice imaju ti Xpbatu tamo! Genetski inženjering, mutacije, truli Zapad, to ti je...!)

Inače, možda se zaboravilo: Yuga je bila jedina zemlja na kugli Zemaljskoj gdje je uredovno vrijeme bilo od 6 do 14. Čovjek bi to još nekako razumio da se tako radilo u Sovjetskome svijetu - socijalistička solidarnost s trudbeničkim rajem, i slični ideološki proljevi. Ali ne. I sad si zamislite: ustaneš u 4:50, trčiš na bus u 5:05, pa na tramvaj... i pijetlovi još spavaju... a šogor te pita, "Kaj se to priča po "Instrumentariji" (tamo je on radio) da u "Elki" ima ljudi direktor koji se u cik zore šulja po pogonu

pa luče iza strojeva da vidi što rade šljakeri?"

Argument je bio kako si gotov već u 14 pa pred sobom imaš cijeli bogovetni dan slobodno. Je, istina. Mo'š sadit' lukac i rotkvicu. A u osam navečer ne znaš za sebe. A sutra u 6 si čio kao rosa proljetna i oran da se potrgaš od posla.

* * *

Zdravka S uopće nije zanimao esef a spomenuo sam ga samo stoga što me on upoznao s Fredijem. Sad ga možete zaboraviti. (Ja nisam, ali to nema veze.)

Alfred Fredi Reschner je čovjek o kome bi se mogao napisati roman ali ovo nije roman o Frediju nego subjektivna krozbifanistorija pa zato neću. Tek toliko: možete li zamisliti čovjeka koji zna sve o svemu? Mislim bukvalno!? Eh, Fredi je bio takav čovjek. Kombinacija "total recalla" (apsolutnog pamćenja) i nezasitne znatiželje.

Jednog bi si dana nabavio knjige sa slikama o ribama u Jadranu i pročitao ih. Sad bi znao službene nazive, lokalne nazive, latinske nazive, i štotijasveznam svih vrsta riba u Jadranu. Jasno, odmah ga ribe prestanu zanimati (jer o njima zna sve). Sad bi si u Gundulićevoj nabavio knjige sa slikama o oružju, pročitao ih, pa bi znao sve

o svim puškama, karabinima, pištoljima, revolverima - modele, kalibre, proizvođače, performanse... pa bi ga i to prestalo zanimati. Jednom sam na svoje oči vidio kako zna napamet cijelu shemu kolor televizora - s oznakama, proizvođačima, cijenama, svih tranzistora, kondenzatora, otpornika...

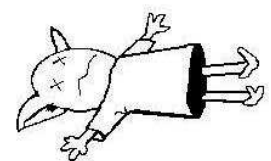
Čudo od čovjeka. A veseljak, a duhovit, a dobričina! A čitao je esef iz Gundulićeve.

Pa mu je u goste došao vjenčani kum V.K. "direktor proizvodnje" u Grafičkom zavodu Hrvatske i divio se policama s metrima esefa na engleskom. "Pa zakaj to čitaš?" pitao je. "Zato jer je jako dobro i zato jer u Gundulićevoj svaki mjesec prodaju 3000 takvih knjiga," rekao je Fredi. Sad se V.K. zainteresirao, nanjušio je dobar nakladnički posao. "Bi li to ljudi kupovali da se prevede?" "Pa kaj si ti s Marsa opal, pa fala Bogu da bi kupovali." Onda mu je pokazao onaj moj elaborat o esef-časopisu (kojeg će Oliver poslije prozvati *SFerom*. Sve je to povezano!) i iskitio mu kako sam ja neobuzdani stručnjak za sve esefično.

Eh, sad, V.K. nije bio lajbek. Mislio je, svaka čast vjenčanom kumu, sve je OK što on veli, argumenti su mu fakat uvjerljivi, i taj njegov neobuzdani stručnjak, ali sigurno je sigurno. Pa je zato kod sebe u GZH-u sazvaio sastanak sebe, Fredija i

mene, ali i Košćevića jer je Želimir bio tadašnji najjementniji stručnjak za esef u Hrvata. Imao je za sobom prvi "Sajam naučne fantastike" 1972., i ugled u medijima, i autoritet. Klubotvorna petorka je tako kompletirana: Vojno-rezervni Vlado, knjižarsko-vrtuljkasti Vojko, udruženo-radni Fredi, sajmišno-stručni Želimir, i Moja Beznačajnost. Kako će se i dalje vidjeti, sve su uradili oni, a ja sam ih samo povezao. (Oni se međusobno nisu poznavali mimo mene.) Kad je sastanak kod V.K. završio izišli smo Fredi, Želimir i ja na ulicu (a to je ugao Frankopanske i Prilaza), prešli Frankopansku i krenuli duž južne ograde dvorišta Rektorata prema Masarykovej. I tu, na pola puta između Frankopanske i ulaza u dvorište Rektorata, u svibnju 1975. **Želimir Košćević** je izrekao kobnu rečenicu: **"Mislim da bismo trebali osnovati klub."**

Tjedan dana poslije Želimir je došao pred Elku (ugao Šubićeve i Martićeve) sa svojom crvenom "četvorkom" da me vozi doma u Samobor (moj je Spaček bio kod limara - zamjena trulih pragova) pa smo se sjetili "kobne rečenice" i još razgovarali o klubotvornoj ideji. Na tome bi vjerojatno ostalo da nije Vojko (vidi prethodnu BAKU) navalio! O tome u sljedećoj BAKI.

MEĐUNAPOMENE UZ BIBLIOGRAFIJU

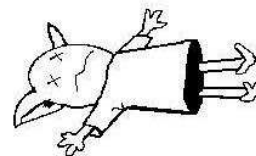
Piše: Živko Prodanović

Kao što će se vidjeti, opus hrvatske znanstveno-fantastične proze tiskane u knjigama do 1945. godine nije obiman, sadrži tek 25 bibliografskih jedinica i trinaest autora, ali pretpostavljam da nudi neke odgovore i zanimljivosti i opravdava bibliografska istraživanja. Naime, znanstvena fantastika kao književni žanr vrlo je rijetko budila zanimanje teoretičara književnosti, pa o ranim danima hrvatske znanstvene fantastike gotovo da i nema ozbiljnijeg spomena u relevantnim radovima. Jedan od razloga koji to objašnjava, ali ne i opravdava, može se pronaći u činjenici da neku posebnu literarnu vrijednost većina tih djela i nema, nerijetko su to daleki i nejak i eho uvezenog SF-a, a vrijeme ih nije potvrdilo i podržalo. (To se posebno odnosi na pripovijetke i romane tiskane u periodici, što će biti obrađeni u zasebnim bibliografskim člancima.) No, to se dogodilo i mnogim djelima književnosti glavnog toka. Nebrojna djela, u svoje vrijeme hvaljena i čitana, danas su negdje na marginama i zaboravljena. A zaborav je nešto najgore što se jednom umjetničkom djelu može dogoditi.

Iako je ova bibliografska građa pokušaj da se upravo zaboravu otmu djela i

vrijeme kada je nastajala hrvatska znanstveno-fantastična književnost, ona ne valorizira i revalorizira. Ona je samo pokušaj da se pronađu odgovori na pitanja tko je počeo, tko je pisao i koja djela pripadaju korpusu hrvatske znanstvene fantastike. Ona je također odgovor bibliografima s nekih drugih strana koji su ili zbog nedopustivog neznanja, unatoč kojem su ipak objavljivali svoja SF bibliografija, pa čak i "Historiju hrvatske naučne fantastike" ili zbog nekih svojih tamnih namjera, jednostavno prešutjeli, negirali ili odbacili postojanje ogromne većine djela hrvatske znanstvene fantastike. S 25 bibliografskih jedinica iz ove bibliografske građe, sa 62 jedinice djela objavljenih u časopisima i s više od dvadeset naslova tiskanih u dnevnim i tjednim novinama, sve u razdoblju do 1945. godine, autor ove bibliografije raspolaže dakle s više od 110 bibliografskih jedinica. Za to isto vrijeme oni su pronašli tek dva ili tri naslova. Sve to govori o ozbiljnosti njihova rada. A i o potrebi da se konačno nešto i napiše.

I još nešto. Bibliografska istraživanja u pravilu nikada nisu dovršena. Niti ovo.

Nastavljamo s objavljivanjem priloga za bibliografiju hrvatske znanstvene fantastike i to hrvatskih SF djela objavljenih kao knjige. Zahvaljujemo Igoru Tabaku za prebacivanje bibliografije u elektronički format.

BIBLIOGRAFIJA HRVATSKOG SF-a (II. dio)

Sastavio: Živko Prodanović

Građa za bibliografiju hrvatske znanstveno-fantastične književnosti /pripovijetke, novele i romani/ objavljene u knjigama do 1945. godine.

I. BIBLIOGRAFIJA (II. DIO)

17. VJENCESLAV NOVAK: PAVAO ŠEGOTA

Zagreb 1931, Nakladna knjižara Minerva D.D. Djela Vjenceslava Novaka, sv. 1. Priredio dr. Slavko Ježić. Novi hrvatski pisci. Urednik dr. Slavko Ježić, Hrbat uveza izradio g-đica A. Martinić. Naslov Atelier Miroslavljević-Kocmat. Pag. 5-165 /168/ str, v8^o.¹

Upitno je, a vjerojatno i nepostojeće "Minervino" izdanje tog romana iz 1932. godine koje se navodi u knjizi "Dečja i omladinska knjiga", Beograd 1933. na stranici 62.

18. MATO HANŽEKović: GOSPODIN ČOVJEK, Roman istine.

Zagreb /1932./². Naklada Zadružnog štamparskog zavoda. Pag. 7-459 /464/ str. v8^o. Postoji proširano, uvezano i luksuzno izdanje.

Aleksandar B. Nedeljković na stranici 3 i 21 u svojoj knjizi "Naših 110 SF godina", Beograd 1983., navodi izdanje romana "Gospodin čovjek" iz 1939. godine. To izdanje ne postoji. Taj pogrešan podatak o izdanju iz 1939. godine nalazi se također i u "Bibliografiji" objavljenom u Andromedi 2, almanahu naučne fantastike, Beograd 1977., na stranici 405.

19. VLADIMIR NAZOR: CRVENI TANK

Izašlo u knjizi Vladimir Nazor: Fantazije i groteske. Zagreb /1933./, Izdanje Knjižare Z. i V. Vasića /V.Vasić i R.N. Horvat/. Pripovijetke Vladimira Nazora, Pag. 7-102 /104/ str. 8°.

Vidi napomenu uz knjigu Vladimir Nazor: Svjetionik i Crveni tank, Zagreb /1924./.

20. TIK S . TOLLA: CRVENI DUSI

Zagreb /1935./. Odgovorni urednik Lucijan V. Celjak. Tiskara C. A. Albrecht /Petar Acinger/. Izlazilo u svescima od broja 1 do 13. Nedovršeno. Marginalno znanstveno-fantastično djelo, SF element povezan je s Atlantidom, ali je ostao nedorečen.

Tik S. Tolla je pseudonim Stanka Radovanovića.

Može se prihvatiti teza da je koautor ovog romana Zvonimir Furtinger. Prema dostupnim podacima Stanko Radovanović i Zvonimir Furtinger zajednički su napisali roman "Crveni duh", koji je isto tako izlazio u svescima i ostao nedovršen, pa je prihvatljiva pretpostavka da je ustvari riječ o ovom romanu.

21. AUGUST CESAREC: SAN DOKTORA LUPUSA

Izašlo u knjizi August Cesarec: Izraelov izlazak i druge legende. Zagreb 1938. Hrvatska naklada. Knjiga br. 9. Pag. 7-154 /158/ str. 8°.

22. AUGUST CESAREC: POSJETA IZDALEKA

Izašlo u knjizi August Cesarec: Izraelov izlazak i druge legende. Zagreb 1938. Hrvatska naklada. Knjiga br. 9. Pag. 7-154 /158/ str. 8°.

23. MLADEN HORVAT : DER NEGER MURI

Berlin-Wien / 1938.?. Glöckner-Verlag Glöckner Bücher 16. Glöckner-Bücher Eracheinen Wiieentlich Schirifteitung Tibor Yost. Berechtigte übertragung aus dem Kroatischen vom Eugen Scharin. Illustrationen von Michael Biro. Druck "Elbemühl" Wien. Umschlag Druck Josef Gerstmayer, Wien. Umschlag Bild /Photo United Artists/. Ein Buch vom Weltbegewenden. Willen str. 5. Pag. 7-255 /258/ str. m8°.

24. FRAN GALOVIĆ: ZAČARANO OGLEDALO

Izašlo u knjizi Fran Galović: Pripovijesti I./1903-1912/. Zagreb 1942. Izdanje Hrvatskog izdavačkog zavoda. Djela Frana Galovića. Sv. I. Uređuje Julije Benešić. Pag. 5-275 /276/ str. 8°.

Vidi napomenu uz izdanje Fran Galović: Začarano ogledalo, Zagreb 1913.

25. VJENCESLAV NOVAK: PAVAO ŠEGOTA

Zagreb 1944. Galebovi. Izabrana djela hrvatskih pisaca 17-18. Zbir I. Izabrana djela Vjenceslava Novaka. Sv. VIII-IX. Priredio Fedor Pucek. Pag. 6-279 /280/ str. m8°.

Vidi napomenu uz izdanje Vjenceslav Novak: Pavao Šegota, Zagreb 1888.

II. Abecedno kazalo pisaca i njihovih djela

1. BATUŠIĆ, Slavko

1. ZBILO SE ČUDO U GRADU
Zagreb 1930. Objavljeno u knjizi
ODABRANE NOVELE
SAVREMENE HRVATSKE PROZE,
Josip Svećenski.

2. ZBILO SE ČUDO U GRADU
Zagreb 1930. Jugoslavenska štampa
d.d.

3. ZBILO SE ČUDO U GRADU
Zagreb 1931. Objavljeno u knjizi
SLAVKO BATUŠIĆ: ČUDA I
ČAROLIJE, Vlastita naklada.

2. CESAREC, August

1. POSJETA IZDALEKA
Zagreb 1938. Objavljeno u knjizi
AUGUST CESAREC: IZRAELOV
IZLAZAK I DRUGE LEGENDE.
Hrvatska naklada.

2. SAN DOKTORA LUPUSA
Zagreb 1938. OBJAVLJENO U
KNJIZI AUGUST CESAREC:
IZRAELOV IZLAZAK I DRUGE
LEGENDE, Hrvatska naklada.

3. GALOVIĆ, Fran

1. ZAČARANO OGLEDALO
Zagreb 1913. Naklada Društva
hrvatskih književnika.

2. ZAČARANO OGLEDALO

Zagreb 1942. Objavljeno u knjizi
FRAN GALOVIĆ: PRIPOVIJESTI I.
/1903-1912/. Hrvatski izdavački
zavod.

4. GRBAVAC, I.

1. TAJINSTVENI MARSIJANCI
Zagreb 1924.

5. HANŽEKOVIĆ, Mato

1. GOSPODIN ČOVJEK
Zagreb 1932. Zadružni štamparski
zavod.

6. HORVAT, Mladen

1. MURI MASSANGA
Zagreb 1927, Knjižara St. Kugli.
2. DER NEGER MURI
Berlin-Wien 1938. Glückner-Verlag.
3. ZELENE OČI
Zagreb 1925. Objavljeno u knjizi
MLADEN HORVAT: STRAH,
Vlastito izdanje.

7. JURJEVSKI, Dobroslav

1. LETEĆA LAĐA
Koprivnica 1924. Knjižara Vinka
Vošickog.
2. OTMICA KAPETANA SINBADA
Zagreb 1930. Naklada Zaklade
tiskare "Narodnih novina".

8. KULUNDŽIĆ, Jos.

1. LUNAR

Beograd 1921, Sveslavenska
knjižarnica

9. M.O. i Z.V.

1. NOVA TRGOVINA IDEJA
Zagreb 1902, Naklada autora.
2. TRGOVINA IDEJA
Zagreb 1901.

10. NAZOR, Vladimir

1. CRVENI TANK
Zagreb 1924. Objavljeno u knjizi
VLADIMIR NAZOR: SVJETIONIK
I CRVENI TANK. St. Kugli Knjižara
kraljevskog sveučilišta i
Jugoslavenske akademije.
2. CRVENI TANK
Zagreb 1933. Knjižara Z. i V. Vasića
/V.Vasić i B.N. Horvat/.

11. NOVAK, Vjenceslav

1. PAVAO ŠEGOTA
Zagreb 1888. Matica Hrvatska

2. PAVAO ŠEGOTA
Zagreb 1931. Knjižara "Minerva"
D.D.

3. PAVAO ŠEGOTA
Zagreb 1944. Galebovi

4. SVET VOLA - MORE ČEKA
/PAVAO ŠEGOTA/
Praha 1925. Českomoravske podniky
tiskarske a vydavatelске.

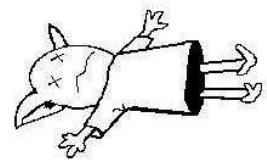
12. RUKAVINA, Ivo

1. ZEPPELINOM OKO SVIJETA
Zagreb 1930. Knjižara St. Kugli.

13. TOLLA , Tik S.

1. CRVENI DUSI
Zagreb 1935.

1. U zagradi je stvaran broj stranica
2. U nekim izdanjima godina tiskanja nije
izričito navedena. U zagradi godine do kojih
se došlo iz drugih izvora.

suvremeni prikaz Verneove vizije leta na Mjesec